

บทที่ 10

บทบาทและหน้าที่ของครู

**“...บ้านเมืองของเราทำสังก้องการปรับปรุงและการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ
ทางที่เราจะช่วยกันใฝ่ที่ศึกษา การที่ทำความศึกษาได้ถูกต้องและแน่วแน่
ในชั้นที่ชะยิกประโยชน์ของบ้านเมืองเป็นที่หมาย
ก้องเพลงการศึกษาถึงประโยชน์เฉพาะตัวและความขัดแย้งกันในสิ่งที่มีใช้สวาระสง...”**

พระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
(พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทยในโอกาสขึ้นปีใหม่ 2543)

บทบาทของครู

บทบาทของครู คือ การให้การศึกษาแก่นักเรียน ด้วยการแนะนำวิธีการให้เขาสามารถทำได้เอง ทำเองได้ ครูนอกจากต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ทางวิชาการเป็นอย่างดีแล้วยังต้องเป็นผู้อบรมสั่งสอนและชี้แนะ คอยช่วยเหลือให้นักเรียนให้พัฒนาทั้งทางด้านสติปัญญา บุคลิกภาพ อารมณ์ และสังคมอีกด้วย นักเรียนจะเรียนรู้ได้ง่าย ถ้าเขามีความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ และมีความศรัทธาในตัวครู นอกจากนี้ครูต้องเป็นแบบฉบับที่ดีแก่นักเรียน ในชีวิตของคนเรานั้นจะมีครูอย่างน้อยหนึ่งคน ที่ยึดเป็นแบบอย่าง และเป็นต้นแบบเพื่อเป็นหลักในการดำเนินชีวิต

สมัยก่อนเราจะได้ยินคำเปรียบเปรยถึงครูว่า ครูเปรียบเสมือนเรือจ้าง มีหน้าที่เพียงคอยส่งคนข้ามฟากให้ถึงฝั่งเท่านั้น แต่ปัจจุบันมีผู้เปรียบเปรยครูไว้หลากหลาย เช่น

- ครูเปรียบเสมือนเปลวเทียนคอยให้แสงสว่าง
- ครูเปรียบเสมือนฝน ให้ความชุ่มฉ่ำ
- ครูเปรียบเสมือนเมาส์ (mouse) ในคอมพิวเตอร์ ถ้าเราต้องการทำอะไร ก็จะใช้เมาส์ชี้เข้า
- ครูเปรียบเสมือน ไฟฉาย คอยนำทาง
- ครูเปรียบเสมือน ช่างปั้นรูป

ฯลฯ

ไม่ว่าครูจะเปรียบเสมือนอะไรก็ตาม ครูก็คือผู้ทำหน้าที่อบรมสั่งสอนศิษย์ให้มีความรู้ และเป็นคนดี คนแล้ว คนเล่า แล้วก็จากไป ผลที่ได้รับ คือ รางวัลทางใจ

"ครูในดวงใจ" หนังสือพิมพ์ คมชัดลึก โดยทีมข่าวการศึกษา ได้ไปสัมภาษณ์นักเรียนโรงเรียนต่างๆ โดยใช้หัวข้อเรื่องว่า "ครูในดวงใจ" ของเด็กไทยยุค 2550 เขาเหล่านั้นต้องการ ครูอย่างไร ดังนี้

"อยากได้ครูที่ทุ่มเท ให้ทุกอย่างกับนักเรียนไม่มีขีดจำกัดความรู้ ต้องไม่หากินกับเด็ก เช่น เปิดสอนพิเศษ แคมป์กับนักเรียน หากใครไปเรียนจะได้เกรดดี ครูต้องมีคุณธรรม มีความเที่ยงตรง และยุติธรรมต่อเด็ก ไม่ใช่สนิทกับคนไหน ก็ให้คนนั้นคะแนนดี อยากได้ครูที่มีจิตใจดี เข้าใจธรรมชาติของเด็ก เอาเกมใส่ในการสอน ทำให้เรียนสนุกสนาน และอยากตั้งใจเรียน"

"อยากให้ครูมีความเป็นกันเอง ไม่ต้องวางตัวว่าเป็นครูตลอดเวลา เพราะเด็กในบางครั้งไม่ต้องการและไม่อยากเข้าหา แต่ต้องการความเป็นเพื่อนที่สามารถให้คำแนะนำ คำปรึกษาที่ดี"

"ครู ควรเข้าใจนักเรียน รับฟังปัญหาอย่างห่วงใย และพร้อมให้ความช่วยเหลืออย่างจริงใจ จะทำให้เด็กกล้าเข้าหาครูมากกว่าปัจจุบัน และเมื่อนักเรียนได้รับคำแนะนำอย่างถูกต้อง ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนจะลดลงได้"

"บางครั้งความน่าเบื่อ คือ สิ่งหนึ่งที่ทำให้ไม่สนใจการเรียน ทุกวันนี้หมดยุคคำว่าเหตุผลของครูเป็นใหญ่ ทุกคนมีเหตุผลของตัวเอง อยากให้การเรียน คือการทำ ความเข้าใจซึ่งกันและกันมากกว่า"

"อยากได้ครูที่มีความเป็นกันเอง รู้จักปรับตัวให้เข้ากับเด็ก มีความจริงใจกับเด็ก ไม่ใช่สอนหนังสือเพราะเป็นหน้าที่ของครู แต่ควรทำความเข้าใจธรรมชาติของเด็ก"

ต่างๆ เหล่านี้ล้วนเป็นเป้าประสงค์ของนักเรียนที่เขาต้องการ ครูต้องเข้าถึงจิตใจของนักเรียน สามารถคุยได้ทุกเรื่อง ไม่จำเป็นต้องเป็นครูตลอดเวลา บางครั้งอาจเป็นพี่ บางครั้งอาจเป็นเพื่อน ไม่ต้องมุ่งสอนความรู้ด้านวิชาการเท่านั้น แต่ต้องให้คำปรึกษาได้ทุกเรื่อง ทำให้เด็กรู้สึกวางใจทุกครั้งที่อยู่ด้วย อยากแบ่งปันเรื่องราวต่างๆ ของตัวเองให้ครูฟัง ขอครูใจดีมีเหตุผล เข้าใจธรรมชาตินักเรียน ไม่ต้องเคร่งเครียดกับการสอนมาก ต้องพูดให้ฟังง่าย สอนให้รู้เรื่องและถ่ายทอดความเข้าใจของครู เหมือนพูดคุยกันแบบเพื่อน ไม่ใช่สอนตามตำรา และใช้คำพูดเหมือนผู้ใหญ่สั่งเด็ก ควรว่ากล่าวตักเตือน เมื่อไม่เชื่อฟัง ไม่ใช่ใช้วิธีการลงโทษสถานเดียว

จรรยาครูของพระพุทธเจ้า

พุทธศาสนิกชนชาวไทย เคารพบูชาสมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า พระบรมศาสดา ซึ่งถือว่า "เป็นครูของเทวดา และมนุษย์ทั้งหลาย (สัตตา เทวมนุสสานัง) จึงเรียกท่านว่า "พระบรมครู พระบรมศาสดา หรือพระปรมาจารย์" ซึ่งแปลว่า "ครูผู้ยิ่งใหญ่" ผู้เพียบพร้อมไปด้วยความรู้ยิ่ง และความประพฤติชอบ" (วิชชา จรณสัมปันโน) พระพุทธเจ้าได้ตรัสธรรมสำหรับครูไว้แล้ว เพื่อให้พระสงฆ์สาวกนำไปปฏิบัติ เพราะพระสงฆ์นั้นเป็นครูของชาวบ้าน ธรรมนั้นเรียกว่า ธรรมจริยาของครู ซึ่งแปลว่า ข้อควรประพฤติของครู ซึ่งก็คือจรรยาครูนั่นเอง มี 7 ประการ คือ

1. ปิโย	- เป็นที่รัก เป็นที่เคารพ
2. ครู	- เป็นแบบอย่างของศิษย์
3. ภาว นี โย	- เป็นผู้ฝึกฝนอบรมตนเอง
4. วัตตา	- เป็นผู้อบรมสั่งสอนคนอื่น
5. วัจนกขโม	- เป็นผู้ทนทานต่อถ้อยคำ
6. คัมภีรญจกตังกัตตา	- เป็นผู้รู้จักกระทำถ้อยคำที่ลึกซึ้ง
7. โนวฏฐาเนนินุชเย	- เป็นผู้ไม่นำไปสู่ความเสื่อม

จรรยาครู ทั้ง 7 ประการนี้ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็ทรงถือปฏิบัติเป็นแบบอย่างครบถ้วนทั้ง 7 ประการ

ถ้าครูมีจรรยาครูครบทั้ง 7 ประการ ตามคำสอนของสมเด็จพระสัมมา สัมพุทธเจ้าแล้ว ก็จะเป็นครูที่ดีที่สุด ไม่มีที่ติ

หน้าที่ของครู ที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสสอนไว้ 5 ข้อ คือ

1. สอนดี
2. แนะนำดี
3. สอนโดยสันติ ไม่ปิดบังอำพราง
4. ยกย่องศิษย์ให้ปรากฏในเพื่อนฝูง
5. ทำความป้องกันศิษย์ในทิศทั้งหลาย

จรรยาบรรณของครู

อาชีพครูเป็นอาชีพที่ได้รับความนิยมอย่างสูง บุคคลที่เป็นครูจะได้รับความเคารพ นับถือว่าเป็นปูชนียบุคคล คือ บุคคลที่ควรบูชา เป็นที่สอง รองจากบิดามารดา ศิษย์จะต้องเคารพเทิดทูนครูเป็นที่พึงที่เคารพบูชาไปจนตลอดชีวิต แม้ศิษย์จะได้ดีมีเกียรติยศ มีตำแหน่งหน้าที่สูงกว่าครู เมื่อพบปะครูก็ต้องเคารพกราบไหว้ด้วยความเคารพอย่างจริงใจ เมื่อเรียนวิชาใดจบแล้วก่อนออกไปประกอบอาชีพการงานในวิชาที่เล่าเรียนมา จะต้องเข้าพิธี "ไหว้ครู" หรือ "ยกครู" เสียก่อน

การที่ครูได้ค่ายกย่องนับถือเช่นนี้ก็เพราะแต่โบราณ ครูมักเป็นพระสงฆ์ ผู้มีศีลธรรม มีบารมีสูง แม้ครูที่เป็นฆราวาส เช่น ครูมวย ครูดนตรี ฯลฯ ก็มักจะเป็นผู้มีศีลธรรม เพราะเคยบวชเรียนมาก่อน มีคนเคารพยำเกรงทั่วไป

ผู้ใหญ่ในวงการครูได้ออกระเบียบจรรยาบรรณของครู จะให้มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู โดยเริ่มตั้งแต่ นายทวี บุณยเกตุ ออกพระราชบัญญัติครู วันที่ 16 มกราคม 2448 และยกฐานะครูประจำบาลขึ้นเป็นข้าราชการ เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2491 ล้วนแต่เป็นความพยายามที่จะป้องกันแก้ไข มิให้สถาบันครูต่ำลง และพยายามส่งเสริมสถานะและสถาบันครูให้สูงขึ้น

หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกระเบียบวินัย และมารยาทของครูขึ้น เมื่อ พ.ศ. 2500 มีลักษณะเป็น "วินัย" ของครู 10 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. ครูต้องสนับสนุนและปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลด้วยความบริสุทธิ์ใจ
2. ครูต้องตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เกิดผลดีด้วยความเอาใจใส่ ระวังรักษาประโยชน์ของสถานศึกษา
3. ครูต้องสุภาพเรียบร้อย เชื่อฟัง และไม่แสดงความกระด้างกระเดื่องต่อผู้บังคับบัญชา
4. ครูต้องอุทิศเวลาของตนให้แก่สถานศึกษา จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ของตนไม่ได้
5. ครูต้องประพฤติตนอยู่ในความสุจริตและปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความเที่ยงธรรม
6. ครูต้องรักษาชื่อเสียงมิให้ขึ้นชื่อว่าประพฤติชั่ว ห้ามมิให้กระทำการใดๆ อันอาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ และชื่อเสียงของครู
7. ครูต้องประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ และไม่ดูหมิ่น เหยียดหยามบุคคลใดๆ

8. ครูต้องถือและปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของสถานศึกษา
 9. ครูต้องรักษาความสามัคคีระหว่างครูและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในหน้าที่การงาน
 10. ครูต้องรักษาความลับของศิษย์ ผู้ร่วมงาน และสถานศึกษา
- วินัยของครูทั้ง 10 ข้อนี้ ม.ล. ปิ่น ท่านใช้คำว่า "ต้อง" คือ ห้ามไม่ให้ฝ่าฝืน ผู้ใดฝ่าฝืน ต้องมีความผิด และมีโทษทางวินัย ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า วินัยของครูจึงค่อนข้างละเอียดอ่อน และเคร่งครัดกว่าข้าราชการประเภทอื่นๆ

นอกจากนี้ ม.ล.ปิ่น มาลากุล ท่านยังได้เขียน "ธรรมของครู" ไว้อีก 10 ข้อ ดังนี้

1. ครูควรมีศรัทธาในอาชีพครู และเป็นเกียรติกับครูด้วยกัน
2. ครูควรบำเพ็ญตนให้สมกับที่ได้ชื่อว่าครู
3. ครูควรใส่ใจศึกษาหาความรู้ความชำนาญอยู่เสมอ
4. ครูควรตั้งใจฝึกสอนศิษย์ให้เป็นพลเมืองดีของชาติ
5. ครูควรร่วมมือกับผู้ปกครองในการอบรมสั่งสอนเด็กอย่างใกล้ชิด
6. ครูควรรู้จักเสียสละและรับผิดชอบในหน้าที่การงานทั้งปวง
7. ครูควรรักษาชื่อเสียงของคณะครู
8. ครูควรรู้จักมัธยัสถ์และพยายามสร้างฐานะของตนเอง
9. ครูควรยึดมั่นในศาสนาที่ตนนับถือ และไม่ลบหลู่ศาสนาอื่น
10. ครูควรบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคม

"ธรรมของครู" ทั้ง 10 ข้อนี้ ท่านได้ใช้คำว่า "ควร" นั่นคือ คนที่เป็นครู สมควรประพฤติปฏิบัติ เป็นหลักธรรมความประพฤติของครู เป็นอุดมการณ์ในอาชีพ และชีวิตการทำงานของครู

ต่อมา คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้เรียบเรียง "จรรยาครู" ขึ้นใหม่อีกฉบับ เป็นจรรยาของสำนักนายกรัฐมนตรี มีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

หมวดที่ 1 อุดมการณ์ของครู

1. ศรัทธาในอาชีพครู อุทิศตนเพื่อศิษย์และการศึกษา
2. ซ้ำรังและเสริมสร้างเกียรติแห่งอาชีพครู
3. บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

หมวดที่ 2 เอกลักษณะของครู

1. อุดม รู้จักผ่อนปรนต่อปัญหา สามารถควบคุมอารมณ์ได้ในเวลาและนอกเวลา
2. รับผิดชอบต่อหน้าที่และต่อตนเอง สามารถร่วมงานเป็นหมู่คณะได้
3. เอาใจใส่ต่อการเรียน ความประพฤติ ความเป็นอยู่ และพิจารณาคุณค่าของศิษย์

แต่ละคนด้วยเหตุผล

4. ใฝ่หาความรู้ สืบหา ปรับปรุงแก้ไขตนเองอยู่เสมอ และมีไหวพริบในด้าน
การอบรมสั่งสอน

5. ขยันหมั่นเพียร รู้จักคิดริเริ่ม
6. มีความยุติธรรม และทำให้ศิษย์เกิดความอบอุ่นใจ
7. ดำรงตนอย่างเรียบง่าย ประหยัด เหมาะสมกับสภาพอาชีพครู
8. เป็นผู้ที่มีวัฒนธรรมและศีลธรรมตามศาสนาที่ตนนับถือ
9. สุภาพเรียบร้อย ประพฤติดีสม่ำเสมอ เหมาะสมเป็นตัวอย่างที่ดีของศิษย์

หมวดที่ 3 มาตรฐานการปฏิบัติตนของครู

1. ต้องรักษาความสามัคคี ชื่อเสียงของหมู่คณะ และสถานศึกษาที่สังกัดอยู่
2. ต้องไม่ลบหลู่ดูหมิ่นศาสนา
3. ต้องรักษาชื่อเสียง มิให้ขึ้นชื่อว่าประพฤติชั่ว
4. ไม่ละทิ้งการสอน อุทิศเวลาให้แก่ศิษย์ และตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสียสละ
5. ต้องรักษาความลับของศิษย์ เพื่อนร่วมงาน และสถานศึกษา
6. ต้องถือและปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมที่ดีของสถานศึกษา
7. ต้องประพฤติและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงธรรม โดยไม่เห็น

แก่ประโยชน์อันมิชอบ

8. ต้องไม่ปิดบังอำพราง หรือบิดเบือนเนื้อหาสาระทางวิชาการ

9. ต้องไม่ดูหมิ่นเหยียดหยามเพื่อนร่วมงานและบุคคลใดๆ เชื้อพ้องและไม่กระด้าง
กระเดื่องต่อผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งการในหน้าที่การงานโดยชอบด้วยกฎหมาย และระเบียบ
แบบแผนของสถานศึกษา

10. ต้องไม่เบียดบังใช้แรงงาน หรือนำผลงานของศิษย์ไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

11. ต้องไม่นำหรือยอมให้นำผลงานทางวิชาการของตนไปใช้ในทางทุจริต หรือเป็นภัย

ต่อมนุษยชาติ

12. ต้องไม่นำผลงานของผู้อื่นมาแอบอ้างเป็นผลงานของตน

ครั้นต่อมาถึง พ.ศ. 2526 สมัยนายชวน หลีกภัย เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ท่านได้ออกจรรยาบรรณอีกฉบับหนึ่ง เรียกว่า “จรรยาบรรณตามระเบียบประเพณีของครู พ.ศ. 2526” มีสาระสำคัญอยู่ 10 ข้อดังต่อไปนี้

1. เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ด้วยความบริสุทธิ์ใจ
2. ยึดมั่นในศาสนาที่ตนนับถือ ไม่ลบหลู่ดูหมิ่นศาสนาอื่น
3. ตั้งใจสั่งสอนศิษย์และปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เกิดผลดีด้วยความเอาใจใส่ อุทิศเวลาของตนให้แก่ศิษย์ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่การงานมิได้
4. รักษาชื่อเสียงของตนมิให้ขึ้นชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว ห้ามประพฤติการใดๆ อันอาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติและชื่อเสียงของครู
5. ถือปฏิบัติตามระเบียบและแบบธรรมเนียมอันดีงามของสถานศึกษา และปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่การงานโดยชอบด้วยกฎหมาย และระเบียบแบบแผนของสถานศึกษา
6. ถ่ายทอดวิชาความรู้โดยไม่บิดเบือนและปิดบังอำพราง ไม่นำหรือยอมให้นำผลงานทางวิชาการของตนไปใช้ในทางทุจริตหรือเป็นภัยต่อมนุษยชาติ
7. ให้เกียรติแก่ผู้อื่นทางวิชาการโดยไม่นำผลงานของผู้ใดมาแอบอิงเป็นผลงานของตน และไม่เบียดบังใช้แรงงานหรือนำผลงานของผู้อื่นไปเพื่อประโยชน์ส่วนตน
8. ประพฤติตนอยู่ในความซื่อสัตย์สุจริต และปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความเที่ยงธรรม ไม่แสวงหาประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ
9. สุภาพเรียบร้อย ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ รักษาความลับของศิษย์ของผู้ร่วมงาน และสถานศึกษา
10. รักษาความสามัคคีระหว่างครู และช่วยหารือกันในหน้าที่การงาน

ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ ราชบัณฑิต บุคลากรดีเด่นประเภท ความเป็นครูของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2533 ได้จัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรมของครูประถมศึกษา ร่วมกับคณะกรรมการ เขียน “ลักษณะของบัณฑิตครูที่ดี” และ “คุณธรรมของครู” ไว้ดังนี้ (วารสารการศึกษาแห่ง พ.ศ. 2537 : 87-88)

ลักษณะของบัณฑิตครูที่ดี

1. มีความคิดแก้ไขปัญหาอย่างมีระบบ
2. มีเหตุผล
3. โลกทัศน์กว้างไกล สามารถประสานสัมพันธ์ และปรับตัวได้ในชุมชนที่ต้องปฏิบัติ
4. สามารถใช้ภาษาไทยสื่อสารได้อย่างดี
5. มีความตระหนักและรับผิดชอบต่อสังคม
6. มีนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน อย่างสม่ำเสมอ
7. มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างของศิษย์และผู้อื่นได้
8. มีศรัทธาในการเป็นครู
9. มีจรรยาแห่งวิชาชีพครู
10. มีความรู้อย่างลุ่มลึกในวิชาที่สอน
11. สามารถจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาปัญญา จิตใจ ร่างกายและสังคมของ

ศิษย์

12. คิดประดิษฐ์ หรือปรับปรุงหลักสูตร สื่อการสอน ทั้งที่เป็นวัสดุและภูมิปัญญาท้องถิ่น
13. สามารถสร้างและเลือกใช้เครื่องมือการวัดผล ตลอดจนประเมินผลการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม

คุณธรรมของครู

1. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน	21. มีความเมตตากรุณา
2. มีเหตุผล	22. มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
3. รู้จักความพอดี	23. ไม่พูดร้าย พูดแต่วาจาที่ชวนฟัง และมีประโยชน์
4. ยอมรับความเปลี่ยนแปลง	24. มีระเบียบวินัย
5. มองตน มองคน มองโลกในแง่ดี	25. ตรงต่อเวลา
6. ไม่ลำเอียง	26. ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
7. ไม่เห็นแก่ตัว	27. แก้ไขข้อบกพร่องที่ควรแก้ อยู่เสมอ
8. เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น	28. กระทำทุกอย่างด้วยความประณีต
9. ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น	
10. รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	

11. รู้จักให้อภัย	รอบคอบ
12. มีมนุษยสัมพันธ์	29. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต
13. มีความสามัคคี	30. มีชีวิตประหยัด เรียบง่าย
14. พุดจริง ทำจริง และจริงใจ	31. ไม่ตกเป็นทาสของสิ่งชั่วร้าย
15. ละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำชั่ว	32. มีความขยันหมั่นเพียรอยู่เสมอ
16. มีความเชื่อมั่นในตนเอง	33. รู้จักยับยั้งใจ และควบคุมตนเองได้
17. กล่าวหาญกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง	34. มีความอดทน อดกลั้น
18. รับผิดชอบต่อหน้าที่	35. มีอารมณ์เสดชื่น แจ่มใส
19. มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	36. ทำงานทุกอย่างด้วยความตั้งใจอัน
แน่วแน่
20. มีความเสียสละ	

ปี พ.ศ. 2539 มีระเบียบคุรุสภาว่าด้วยบรรยาบรรณครู โดยมี นายสุวิฑ ริงสิตพล เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศ ณ วันที่ 7 พฤษภาคม 2539 ดังนี้

(1) ครูต้องรักและเมตตาศิษย์ โดยให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือส่งเสริมให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์โดยเสมอหน้า

(2) ครูต้องอบรม สั่งสอน ฝึกฝน สร้างเสริมความรู้ ทักษะและนิสัยที่ถูกต้องดีงามให้เกิดแก่ศิษย์อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ

(3) ครูต้องประพฤติ ปฏิบัติตนแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ทั้งกาย วาจาและจิตใจ

(4) ครูต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคมของศิษย์

(5) ครูต้องไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างจากศิษย์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ และไม่ใช้ให้ศิษย์กระทำการใดๆ อันเป็นการหาประโยชน์ให้แก่ตนโดยมิชอบ

(6) ครูย่อมพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง อยู่เสมอ

(7) ครูย่อมรักและศรัทธา ในวิชาชีพครูและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพครู

(8) ครูพึงช่วยเหลือเกื้อกูลครูและชุมชนในทางสร้างสรรค์

(9) ครูพึงประพฤติ ปฏิบัติตน เป็นผู้นำในการอนุรักษ์ และพัฒนาภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทย

เนื่องจากครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษาของชาติ จึงต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และมีทักษะเฉพาะในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา มีคุณธรรม จริยธรรม และประพฤติตนเหมาะสมกับการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสูง โดยกำหนดให้คุรุสภา

ในฐานะสภาวิชาชีพครู และบุคลากรทางการศึกษา มีอำนาจในการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณของวิชาชีพ เพื่อให้วิชาชีพทางการศึกษามีมาตรฐาน ในการประกอบวิชาชีพ เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงกำหนด ให้มีองค์กรวิชาชีพครู มีการตราพระราชบัญญัติสภาครู และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ซึ่งเป็นกฎหมายเกี่ยวกับวิชาชีพทางการศึกษา กำหนดให้วิชาชีพทางการศึกษาเป็นวิชาชีพ ควบคุม ต่อมาคณะกรรมการคุรุสภา ได้ออกกฎข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548 โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพ ทางการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งเป็นวิชาชีพ ควบคุมให้มีมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณของวิชาชีพ อันเป็นหลักประกัน และคุ้มครอง ให้ผู้รับบริการทางการศึกษาได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ รวมทั้งเป็นการพัฒนา และยก ระดับมาตรฐานวิชาชีพให้สูงขึ้น ดังเช่น วิชาชีพชั้นสูงอื่น ดังนั้น ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา จะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานความรู้ และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน ซึ่งประกอบด้วยจรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อสังคม ดังจะได้กล่าวต่อไปนี้

"วิชาชีพ" หมายความว่า วิชาชีพทางการศึกษาที่ทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียน การสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ รวมทั้งการรับผิดชอบการ บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา ทั้งของ รัฐและเอกชน และการบริหารการศึกษานอกสถานศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ตลอดจน การสนับสนุนการศึกษา ให้บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัดกระบวนการเรียน การสอน การนิเทศและการบริหารการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาต่างๆ

"ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา" หมายความว่า ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหาร การศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ซึ่งได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพตาม พระราชบัญญัติ สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546

"ครู" หมายความว่า บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพหลักทางด้านการเรียนการสอนและ การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน และ อุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา ทั้งของรัฐและเอกชน

"ผู้บริหารสถานศึกษา" หมายความว่า บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหาร สถานศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญา ทั้งของรัฐและเอกชน

“ผู้บริหารการศึกษา” หมายความว่า บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารนอกสถานศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษา

“บุคลากรทางการศึกษาอื่น” หมายความว่า บุคคลซึ่งทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา ให้บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศ และการบริหารการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาต่างๆ ซึ่งหน่วยงานการศึกษากำหนดตำแหน่งให้ต้องมีคุณวุฒิทางการศึกษา

“มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ และคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตาม ประกอบด้วย มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตน

“มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับความรู้ และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา ซึ่งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องมีเพียงพอที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพได้

“มาตรฐานการปฏิบัติงาน” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือการแสดงพฤติกรรมกรปฏิบัติงานและการพัฒนางาน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษารวมทั้งต้องฝึกฝนให้มีทักษะหรือความชำนาญสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

“มาตรฐานการปฏิบัติตน” หมายความว่า จรรยาบรรณของวิชาชีพที่กำหนดขึ้นเป็นแบบแผนในการประพฤติตน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม เพื่อรักษา และส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียง และฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ผู้รับบริการและสังคม อันจะนำมาซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ

มาตรฐานความรู้ และประสบการณ์วิชาชีพ

ผู้ประกอบวิชาชีพครู ต้องมีมาตรฐานความรู้ มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ และมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังนี้

✦ มาตรฐานความรู้ มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่า หรือคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง โดยมีความรู้ ดังต่อไปนี้

- (1) ภาษาและเทคโนโลยีสำหรับครู
- (2) การพัฒนาหลักสูตร

- (3) การจัดการเรียนรู้
- (4) จิตวิทยาสำหรับครู
- (5) การวัดและประเมินผลการศึกษา
- (6) การบริหารจัดการในห้องเรียน
- (7) การวิจัยทางการศึกษา
- (8) นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา
- (9) ความเป็นครู

✦ มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด ดังต่อไปนี้

- (1) การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน
- (2) การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ

✦ มาตรฐานการปฏิบัติงาน ต้องปฏิบัติงานตามมาตรฐาน ดังต่อไปนี้

- (1) ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ
- (2) ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน
- (3) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ
- (4) พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
- (5) พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
- (6) จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน
- (7) รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ
- (8) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน
- (9) ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์
- (10) ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์
- (11) แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา
- (12) สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

นอกจากนี้ ข้อบังคับของคุรุสภา พ.ศ. 2548 ยังได้กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา มีจรรยาบรรณต่างๆ ดังนี้

1. จรรยาบรรณของวิชาชีพ ต้องประพฤติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ และแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ

2. จรรยาบรรณต่อตนเอง ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิชาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ

3. จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ

4. จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ พึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน อย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

5. จรรยาบรรณต่อสังคม พึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์ และพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

6. จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ ต้องปฏิบัติดังนี้

- ต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์ และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า

- ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์ และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ

- ต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ

- ต้องไม่กระทำความผิดเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญ ทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์ และผู้รับบริการ

- ต้องให้บริการด้วยความจริงใจ และเสมอภาค โดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ

มติคณะกรรมการคุรุสภา ในการประชุม ครั้งที่ 10/2548 วันที่ 18 กรกฎาคม 2548 ได้กำหนดสาระความรู้ และสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาตามมาตรฐานความรู้ และประสบการณ์วิชาชีพ ดังต่อไปนี้

1. ภาษาและเทคโนโลยีสำหรับครู ประกอบด้วย

(ก) สาระความรู้

(1) ภาษาไทยสำหรับครู

(2) ภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่นๆ สำหรับครู

(3) เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับครู

(ข) สมรรถนะ

(1) สามารถใช้ทักษะในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนภาษาไทย เพื่อการสื่อความหมายได้อย่างถูกต้อง

(2) สามารถใช้ทักษะในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนภาษาอังกฤษ หรือภาษาต่างประเทศอื่นๆ เพื่อการสื่อความหมายได้อย่างถูกต้อง

(3) สามารถใช้คอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐาน

2. การพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย

(ก) สาระความรู้

(1) ปรัชญา แนวคิดทฤษฎีการศึกษา

(2) ประวัติความเป็นมาและระบบการจัดการศึกษาไทย

(3) วิสัยทัศน์และแผนพัฒนาการศึกษาไทย

(4) ทฤษฎีหลักสูตร

(5) การพัฒนาหลักสูตร

(6) มาตรฐานและมาตรฐานช่วงชั้นของหลักสูตร

(7) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

(8) ปัญหาและแนวโน้มในการพัฒนาหลักสูตร

(ข) สมรรถนะ

(1) สามารถวิเคราะห์หลักสูตร

(2) สามารถปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรได้อย่างหลากหลาย

(3) สามารถประเมินหลักสูตรได้ทั้งก่อนและหลังการใช้หลักสูตร

(4) สามารถจัดทำหลักสูตร

3. การจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

(ก) สาระความรู้

(1) ทฤษฎีการเรียนรู้และการสอน

(2) รูปแบบการเรียนรู้และการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

(3) การออกแบบและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

(4) การบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้

(5) การบูรณาการเรียนรู้อย่างบูรณาการ

(6) เทคนิคและวิทยาการจัดการเรียนรู้

(7) การใช้และการผลิตสื่อและการพัฒนานวัตกรรมในการเรียนรู้

(8) การจัดการเรียนรู้แบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

(9) การประเมินผลการเรียนรู้

(ข) สมรรถนะ

- (1) สามารถนำประมวลรายวิชามาจัดทำแผนการเรียนรู้รายภาคและ

ตลอดภาค

- (2) สามารถออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

- (3) สามารถเลือกใช้ พัฒนา และสร้างสื่อ อุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้

- (4) สามารถจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและจำแนกระดับ

การเรียนรู้ของผู้เรียนจากการประเมินผล

4. จิตวิทยาสำหรับครู ประกอบด้วย

(ก) สาระความรู้

- (1) จิตวิทยาพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการมนุษย์

- (2) จิตวิทยาการศึกษา

- (3) จิตวิทยาการแนะแนวและให้คำปรึกษา

(ข) สมรรถนะ

- (1) เข้าใจธรรมชาติของผู้เรียน

- (2) สามารถช่วยเหลือผู้เรียนให้เรียนรู้และพัฒนาได้ตามศักยภาพของตน

- (3) สามารถให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

- (4) สามารถส่งเสริมความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

5. การวัดและประเมินผลการศึกษา ประกอบด้วย

(ก) สาระความรู้

- (1) หลักการและเทคนิคการวัดและประเมินผลทางการศึกษา

- (2) การสร้างและการใช้เครื่องมือวัดผลและประเมินผลการศึกษา

- (3) การประเมินตามสภาพจริง

- (4) การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน

- (5) การประเมินภาคปฏิบัติ

- (6) การประเมินผลแบบย่อยและแบบรวม

(ข) สมรรถนะ

- (1) สามารถวัดและประเมินผลได้ตามสภาพความเป็นจริง

- (2) สามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และ

หลักสูตร

6. การบริหารจัดการในห้องเรียน ประกอบด้วย

(ก) สาระความรู้

- (1) ทฤษฎีและหลักการบริหารจัดการ
- (2) ภาวะผู้นำทางการศึกษา
- (3) การคิดอย่างเป็นระบบ
- (4) การเรียนรู้วัฒนธรรมองค์กร
- (5) มนุษยสัมพันธ์ในองค์กร
- (6) การติดต่อสื่อสารในองค์กร
- (7) การบริหารจัดการชั้นเรียน
- (8) การประกันคุณภาพการศึกษา
- (9) การทำงานเป็นทีม
- (10) การจัดทำโครงการทางวิชาการ
- (11) การจัดโครงการฝึกอาชีพ
- (12) การจัดโครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนา
- (13) การจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ
- (14) การศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน

(ข) สมรรถนะ

- (1) มีภาวะผู้นำ
- (2) สามารถบริหารจัดการในชั้นเรียน
- (3) สามารถสื่อสารได้อย่างมีคุณภาพ
- (4) สามารถในการประสานประโยชน์
- (5) สามารถนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการบริหารจัดการ

7. การวิจัยทางการศึกษา ประกอบด้วย

(ก) สาระความรู้

- (1) ทฤษฎีการวิจัย
- (2) รูปแบบการวิจัย
- (3) การออกแบบการวิจัย
- (4) กระบวนการวิจัย
- (5) สถิติเพื่อการวิจัย
- (6) การวิจัยในชั้นเรียน

- (7) การฝึกปฏิบัติการวิจัย
- (8) การนำเสนอผลงานวิจัย
- (9) การค้นคว้า ศึกษางานวิจัยในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้
- (10) การใช้กระบวนการวิจัยในการแก้ปัญหา
- (11) การเสนอโครงการเพื่อทำวิจัย

(ข) สมรรถนะ

- (1) สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- (2) สามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียน

8. นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา ประกอบด้วย

(ก) สาระความรู้

- (1) แนวคิด ทฤษฎี เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้
- (2) เทคโนโลยีและสารสนเทศ
- (3) การวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดจากการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีและสารสนเทศ
- (4) แหล่งการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้
- (5) การออกแบบ การสร้าง การนำไปใช้ การประเมิน และการปรับปรุง

นวัตกรรม

(ข) สมรรถนะ

- (1) สามารถเลือกใช้ ออกแบบ สร้าง และปรับปรุงนวัตกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี
- (2) สามารถพัฒนาเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี
- (3) สามารถแสวงหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

9. ความเป็นครู ประกอบด้วย

(ก) สาระความรู้

- (1) ความสำคัญของวิชาชีพครู บทบาท หน้าที่ ภาระงานของครู
- (2) พัฒนาการของวิชาชีพครู
- (3) คุณลักษณะของครูที่ดี
- (4) การสร้างทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู
- (5) การเสริมสร้างศักยภาพและสมรรถภาพความเป็นครู

- (6) การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และการเป็นผู้นำทางวิชาการ
- (7) เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู
- (8) จรรยาบรรณของวิชาชีพครู
- (9) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

(ข) สมรรถนะ

- (1) รัก เมตตา และปรารถนาดีต่อผู้เรียน
- (2) อุดหนุนและรับผิดชอบ
- (3) เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และเป็นผู้นำทางวิชาการ
- (4) มีวิสัยทัศน์
- (5) ศรัทธาในวิชาชีพครู
- (6) ปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู

สาระการฝึกทักษะและสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูตามมาตรฐานประกอบ
การณวิชาชีพ

10. การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน ประกอบด้วย

(ก) สาระการฝึกทักษะ

- (1) การบูรณาการความรู้ทั้งหมดมาใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพใน
สถานศึกษา
- (2) ฝึกปฏิบัติการวางแผนการศึกษาผู้เรียน โดยการสังเกต สัมภาษณ์
รวบรวมข้อมูล และนำเสนอผลการศึกษา
- (3) มีส่วนร่วมกับสถานศึกษา ในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร รวมทั้ง
การนำหลักสูตรไปใช้
- (4) ฝึกการจัดทำแผนการเรียนรู้ร่วมกับสถานศึกษา
- (5) ฝึกปฏิบัติการดำเนินการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

โดยเข้าไปมีส่วนร่วมในสถานศึกษา

(6) การจัดทำโครงการทางวิชาการ

(ข) สมรรถนะ

- (1) สามารถศึกษาและแยกแยะผู้เรียนได้ตามความแตกต่างของผู้เรียน
- (2) สามารถจัดทำแผนการเรียนรู้
- (3) สามารถฝึกปฏิบัติการสอน ตั้งแต่การจัดทำแผนการสอน ปฏิบัติการสอน
ประเมินผล และปรับปรุง
- (4) สามารถจัดทำโครงการทางวิชาการ

11. การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ ประกอบด้วย

(ก) สาระการฝึกทักษะ

- (1) การบูรณาการความรู้ทั้งหมดมาใช้ในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา
- (2) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
- (3) การจัดกระบวนการเรียนรู้
- (4) การเลือกใช้ การผลิตสื่อและนวัตกรรมที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้
- (5) การใช้เทคนิคและยุทธวิธีในการจัดการเรียนรู้
- (6) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- (7) การทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน
- (8) การนำผลการประเมินมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
- (9) การบันทึกและรายงานผลการจัดการเรียนรู้
- (10) การสัมมนาทางการศึกษา

(ข) สมรรถนะ

- (1) สามารถจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาเฉพาะ
- (2) สามารถประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน
- (3) สามารถทำวิจัยในชั้นเรียน
- (4) สามารถจัดทำรายงานผลการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียน

เคยมีคนกล่าวไว้ว่า อาชีพครูนั้นใครๆ ก็เรียนได้ ใครๆ ก็เป็นได้ การเป็นครูนั้นเป็นของง่าย ครูเป็นผู้ใหญ่มีอาวุโสมากกว่าเด็ก ย่อมจะรู้เห็นอะไรมามากกว่าเด็ก เมื่อรู้เห็นอะไรแล้วก็นำมาถ่ายทอดให้แก่เด็ก นี่แหละคือหน้าที่ครู ความเข้าใจของคนเหล่านี้ใกล้เคียงต่อความเป็นจริงเป็นอันมาก อาชีพครูไม่ใช่อาชีพของคนสามัญ แต่เป็นอาชีพที่มีเกียรติ เป็นอาชีพของผู้ทรงวิทยาคุณ และมีจิตเมตตาจะแจกจ่ายวิทยาการอันเป็นทานแก่คนทั่วไป งานครูนั้นนับได้ว่าเป็นงานกุศล ผู้ที่ยึดถืออาชีพครู ไม่ใช่ผู้ที่คิดเห็นประโยชน์ส่วนตัวเป็นที่ตั้ง หรือคิดหวังร่ำรวย เพราะการเป็นครูนั้นเราทำน้อมทราบบันไดอยู่แล้วว่า ไม่ใช่อาชีพที่จะทำความมั่งคั่งมาให้ เนื้อแท้ของความมุ่งหวังของผู้เป็นครู คือ ความสุขใจ ความสุขใจคือผลตอบแทนสิ่งเดียวที่ครูปรารถนา เมื่อได้เห็นศิษย์ได้รับการฝึกฝนอบรมจนสามารถจะประกอบกิจการงานให้เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ และช่วยกันจรรโลงประเทศชาติสืบต่อไป
